

De kreupele big als koppelprobleem

Tekst: Ymte Greijdanus, AdVee Dierenartsen

Beeld: GD Deventer

Soms wijzen symptomen op een heel ander probleem dan de uiteindelijke diagnose. Op een vermeerderingsbedrijf kwamen pootproblemen aan het licht in de biggenbatterij. Na sectie bleek osteochondrose de oorzaak.

Tijdens een routinebedrijfsbezoek op een vermeerderingsbedrijf van 500 zeugen (Topigs 40 x Piétrain) kwam de opmerking bij de biggenbatterij dat de eigenaar te veel biggen moest behandelen in verband met kreupelheid/stram lopen. De biggen kregen een pijnstiller en penicilline gedurende drie dagen, maar reageerden eigenlijk slecht op de behandeling. Daarop kwam het verzoek om een 2e keus antibioticum voor te schrijven en te mogen gebruiken. Hiervoor is een bacteriologisch onderzoek met gevoeligheids-test vereist om deze therapie te kunnen onderbouwen.

In de desbetreffende afdelingen van de oudste biggen, ca 20-25 kg gemiddeld, viel op dat een behoorlijk aantal biggen kreupel liep, moeilijk over-eind kwam en dan met name in de achterhand nogal stijf leken. Daarnaast bleven er een aantal biggen op de achterhand zitten. Bij klinische inspectie was er geen verdikt en/of pijnlijk gewricht waarneembaar, de dieren zagen er goed uit en hadden een goed gevulde maag. Samengevat waren het zeer luxe biggen die niet duidelijk gewrichtsontsteking leken te hebben, maar eerder stijf en moeilijk ter been waren.

De groei bij de biggen was goed en lag ruim boven de 400 gram. Een enkel varken vertoonde hersenverschijnselen, waarschijnlijk als gevolg van een bacteriële infectie met streptokokken. Verder was er geen uitval en geen andere problematiek waarneembaar op de afdelingen.

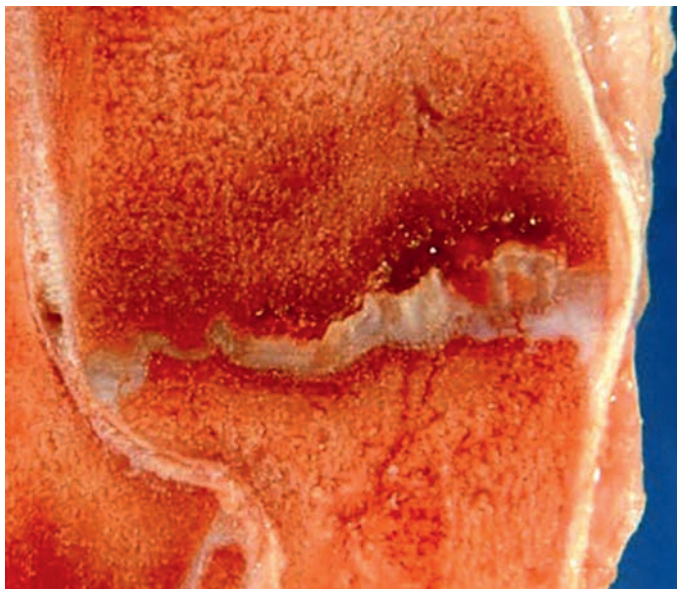
Pathologisch onderzoek

Er werd besloten om 2 zware biggen die kreupel liepen en de typische klachten vertoonden op te offeren en voor sectie aan te bieden aan GD Deventer met het verzoek om naast de routine-sectie ook speciaal aandacht aan de gewrichten te besteden. Dit laatste vergt uitgebreider onderzoek en het is prettig om de dienstdoende patholoog daarvan vooraf op de hoogte te stellen zodat deze daarop kan anticiperen.

Bij pathologisch onderzoek werden geen aanwijzingen voor gewrichtsontsteking gevonden maar na histologisch onderzoek werd uitgebreide osteochondrose met botafbraak in diverse groeischijven en gewrichten gevonden. Deze biggen hadden dus helemaal geen infectieuze gewrichtsontsteking maar een gegeneraliseerde bot- en kraakbeenaandoening.

Het oppervlakkig gewrichtskraakbeen kan loslaten in een gevorderd stadium van OCD.

Aangetaste groeischijven door OCD.

Osteochondrose

Osteochondrose (OCD) wordt meestal gezien bij zwaardere, oudere varkens en opfokgelten maar kan zich dus ook al op jongere leeftijd manifesteren. Het is van groot belang om deze aandoening te onderscheiden van infectieuze oorzaken. Op basis hiervan kan dan een gerichte aanpak voorgesteld worden. Antibiotica lossen in dergelijke gevallen namelijk het probleem niet op!

Bij osteochondrose is er sprake van een gegeneraliseerde kraakbeenaandoening, waarbij enerzijds de groeischijven kunnen zijn aangetast en anderzijds het gewrichtskraakbeen. De verbening van de botten van het jonge, snelgroeiende dier dat een snelle spieraanzet heeft, raakt dan uit balans. Het resultaat is dan pijnlijke botten en gewrichten zonder dat aan de 'buitenkant' van de big iets valt te constateren!

Osteochondrose is een multifactoriële aandoening, zowel genetica als voeding als huisvesting spelen een rol in de expressie van deze aandoening.

Op dit bedrijf is gekozen om de groei te minderen, dus minder luxe voer in combinatie met een nog optimalere vitaminen en mineralen voorziening in het voer (vitamine D, vitamine E, Ca-P). Toediening van vitamine AD₃ per injectie werkt ook goed maar heeft als nadeel dat er spuitplekken kunnen ontstaan die langdurig aanwezig blijven. De biggen van dit bedrijf herstelden wonderbaarlijk snel na de voeraanpassing zonder verdere klachten met betrekking tot het bewegingsapparaat.

De conclusie van deze casus is: if you hear hoofbeats don't think of zebra's unless you are in Africa. Met andere woorden, kreupelheid kan zowel een infectieuze als ook een niet-infectieuze oorzaak hebben. In het laatste geval volstaat niet een wijziging in het gebruik van 1^e keus antibiotica maar moet er serieus verder onderzoek worden gedaan om de onderhavige problematiek aan het licht te brengen. ←